

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie realizacji, wyników i ogólnej oceny Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003

COM(2005) 486 wersja ostateczna

(2006/C 88/07)

Dnia 27 października 2005 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 24 stycznia 2006 r. Sprawozdawcą była Gunta ANCA.

Na 424. sesji plenarnej w dniach 14 — 15 lutego 2006 r. (posiedzenie z 14 lutego 2006 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 147 do 1, przy 2 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji jako okazję do podsumowania sukcesów i niedociągnięć związanych z organizacją Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych w celu wyciągnięcia wniosków na potrzeby przygotowania kolejnych wydarzeń tego typu, a także dalszego monitorowania inicjatyw podjętych w trakcie Roku Europejskiego 2003.

1.2 EKES podziela pogląd, iż sukces Europejskiego Roku 2003, w porównaniu z poprzednimi przedsięwzięciami tego rodzaju, wynika z faktu, że został on ogłoszony na wniosek samych organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne, jak również z ich zaangażowania w proces planowania i realizacji wydarzeń. Komitet zachęca Komisję Europejską i inne instytucje europejskie, by przygotowywać w przyszłości podobne inicjatywy, tak samo skłaniały się do przyjęcia podejścia oddolnego.

1.3 EKES z ubolewaniem przyjmuje brak informacji w treści komunikatu na temat działań podejmowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, uważając, że w przyszłości należy stworzyć ramy zapewniające odpowiedni przepływ informacji oraz gromadzenie i udostępnianie danych dotyczących dobrych praktyk.

1.4 Kroki podejmowane celem edukacji społeczeństwa i zwiększenia obecności niepełnosprawnych w mediach poddano ocenie pod względem ilościowym, pomijając aspekt jakościowy. W związku z tym EKES zachęca Komisję Europejską do zajęcia się tą kwestią przy okazji przyszłych inicjatyw.

1.5 Zdaniem EKES-u sukces Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003 przekładać się powinien na obszar polityki i prawodawstwa, w rzeczywistości natomiast reakcje polityczne rozczarowują, biorąc pod uwagę oczekiwania, jakie wzbudził Rok Europejski.

1.6 EKES zachęca Komisję Europejską do dokonania oceny w przygotowywanym przez siebie co dwa lata sprawozdaniu na temat sytuacji osób niepełnosprawnych dalszych działań podejmowanych w rezultacie zobowiązań politycznych podjętych w trakcie Roku Europejskiego, a zwłaszcza działań wynikających z rezolucji Rady w sprawie zatrudnienia, edukacji, „dostępności elektronicznej” i dostępu do działalności kultu-

ralnej, a także przedstawienia zaleceń w zakresie włączenia kwestii niepełnosprawności do procesów otwartej metody koordynacji w ramach strategii lizbońskiej.

1.7 EKES ubolewa również nad ograniczoną ilością informacji na temat poczynań Państw Członkowskich zmierzających do włączania problematyki niepełnosprawności do głównego nurtu polityki oraz wzywa Komisję Europejską do opracowania narzędzia na potrzeby gromadzenia i oceny informacji o polityce Państw Członkowskich.

1.8 Europejski Rok Osób Niepełnosprawnych 2003 zachęcił Komitet do podjęcia licznych inicjatyw, takich jak: stworzenie zespołu zadaniowego ds. niepełnosprawności, uwzględnienie problematyki niepełnosprawności w swoich pracach, wzięcie pod uwagę wymogów dostępności przy remoncie budynków nowej siedziby oraz wprowadzenie zmian w regulaminie pracowniczym dotyczących osób niepełnosprawnych.

1.9 EKES wzywa także, by idea uwzględniania kwestii niepełnosprawności realizowana była w praktyce we wszystkich politykach UE oraz do umożliwienia zorganizowanego dialogu z udziałem podmiotów zrzeszających osoby niepełnosprawne, odnoszącego się zwłaszcza do procesu prawodawstwa na rynku wewnętrznym.

2. Wstęp

2.1 EKES z ogromnym zainteresowaniem przyjął komunikat Komisji w sprawie realizacji, wyników i ogólnej oceny Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003.

2.2 Europejski Rok Osób Niepełnosprawnych ogłoszony został decyzją Rady UE z 3 grudnia 2001 r.⁽¹⁾. Kampania trwała w rzeczywistości niemal półtora roku od momentu rozpoczęcia prac przygotowawczych w połowie 2002 roku oraz dysponowała ograniczonym budżetem środków wspólnotowych w wysokości około 12 milionów euro.

2.3 Główne cele ogłoszonego Roku Osób Niepełnosprawnych obejmowały podnoszenie świadomości praw przysługujących niepełnosprawnym oraz zachęcanie do refleksji i dyskusji na temat środków niezbędnych do propagowania idei równych szans oraz walki z różnymi formami dyskryminacji, w obliczu której stają niepełnosprawni w Europie. Za cel obrano również

⁽¹⁾ Decyzja Rady 2001/903/WE.

promowanie i wzmacnianie wymiany dobrych praktyk i strategii tworzonych na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim, a także poprawę informowania o niepełnosprawności oraz propagowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych.

2.4 Komisja Europejska podkreśla, że Rok Osób Niepełnosprawnych to rezultat partnerstwa pomiędzy UE, Państwami Członkowskimi a organizacjami niepełnosprawnych, zwłaszcza Europejskiego Forum Niepełnosprawności, przy udziale innych zainteresowanych reprezentantów społeczeństwa obywatelskiego.

2.5 Na szczeblu europejskim, Komisja Europejska podjęła szereg działań, takich jak kampania informacyjna pod hasłem „get on board” (wsiądź) czy autobus jeżdżący po Europie. Przeznaczono odpowiednie środki na sfinansowanie programów dotyczących młodzieży, edukacji i kultury, jak również inicjatyw w dziedzinie badań naukowych oraz społeczeństwa informacyjnego. Ponadto, niektóre instytucje UE, takie jak Parlament Europejski, Komitet Regionów oraz Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, podjęły szczególne inicjatywy w ramach Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003.

2.6 Inicjatywy na szczeblu krajowym i regionalnym koncentrowały się głównie na podnoszeniu świadomości praw, poprawie dostępności zabudowań, zagadnieniach społeczeństwa informacyjnego, transporcie, pracach nad nowym ustawodawstwem krajowym, sprawozdawczości i wsparciu dla rodzin osób niepełnosprawnych. Komisja zwraca również uwagę, że Rok Europejski przyczynił się do wprowadzenia problematyki niepełnosprawności do programów politycznych.

3. Uwagi i sugestie dotyczące komunikatu Komisji

3.1 EKES żałuje, iż komunikat dokonujący oceny Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003 wydano niemal dwa lata po jego zakończeniu. Jednakże Komitet z zadowoleniem przyjmuje okazję do podsumowania wyników przedsięwzięcia oraz wskazania pewnych dalszych działań.

3.2 EKES wyraża swoje poparcie dla pozytywnej oceny wyników Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003, który prawdopodobnie był najbardziej udanym Rokiem Europejskim pod względem wyeksponowania i zaangażowania społecznego, dając impuls procesowi opracowywania środków i regulacji prawnych w całej Europie.

3.3 Komunikat przedstawia rzetelne streszczenie i analizę działań podjętych na szczeblu europejskim. Jednakże zawiera on niewiele informacji na temat inicjatyw na szczeblu krajowym i regionalnym. Należało w nim wskazać istotne projekty lub działania sfinansowane w ramach Roku Europejskiego, mając na celu wspieranie wymiany dobrych praktyk, a także określić, które inicjatywy można by kontynuować, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim.

3.4 Warto zwrócić uwagę, iż w zewnętrznych ocenach podkreśla się, że projektowi pilotażowemu uruchomionemu przez Parlament Europejski przewidującemu monitorowanie efektów Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych zabrakło synchronizacji z samym Rokiem Europejskim. Zdaniem EKES-u środki przeznaczone na ten cel zostałyby

lepiej spożytkowane, gdyby analizę interesujących działań i partnerstw podjęto w czasie trwania Roku Europejskiego.

3.5 Decyzja o ogłoszeniu roku 2003 Europejskim Rokiem Osób Niepełnosprawnych przewidywała uczestnictwo krajów EFTA/EEA, krajów stowarzyszonych z Europy Środkowej i Wschodniej, Cypru, Malty i Turcji, z których większość wstępowała właśnie do UE lub kandydowała do przystąpienia. Niemniej jednak komunikat nie podaje żadnych informacji na temat działań podjętych w wymienionych krajach, bez względu na fakt podpisania konkretnej umowy z Komisją Europejską bądź jej brak.

3.6 Komunikat wskazuje również, że ilość informacji na temat osób niepełnosprawnych w mediach wzrosła w 2003 r. o 600 %. Interesująca byłaby możliwość porównania tych wyników z obecnością w mediach odnotowaną w roku 2004 i 2005 w celu poznania średnio czy nawet długookresowych efektów przeprowadzonych kampanii informacyjnych.

3.7 Ponadto dokument Komisji nie analizuje jakości informacji. Jednym z celów Roku Europejskiego było propagowanie pozytywnego wizerunku osób w różny sposób niepełnosprawnych. Sprawozdanie zawiera niewiele danych, które mogłyby sugerować, że sytuacja taka miała bądź nie miała miejsca, ani czy pracowano nad jakimikolwiek innowacyjnymi wizerunkami niepełnosprawnych.

3.8 Zastosowana metoda postępowania o charakterze zdecentralizowanym spowodowała, że krajowe władze i komitety przyjmowały szereg różnych podejść. W niektórych krajach skupiano się na ograniczonej liczbie projektów o większym zasięgu, podczas gdy w innych preferowano raczej wspieranie licznych niewielkich inicjatyw lokalnych. Byłoby ciekawe dowiedzieć się, na ile efektywne okazały się poszczególne podejścia pod względem dostrzegalności prowadzonych kampanii, jak również trwałości podjętych inicjatyw.

3.9 EKES odnotowuje także, iż w poszczególnych państwach poziom zaangażowania politycznego w realizację programu Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych na szczeblu krajowym był znacznie zróżnicowany. Jednakże Komitet z zalem stwierdza, że Komunikat nie zawiera żadnej analizy dotyczącej przełożenia owego zaangażowania na dalsze inicjatywy polityczne w danym kraju bądź braku takiego przełożenia.

3.10 Na szczeblu europejskim, podjęto szereg zobowiązań politycznych, w szczególności na przykład rezolucje Rady w sprawie zatrudnienia i szkoleń, dostępu do działalności kulturalnej, edukacji oraz „dostępności elektronicznej”⁽²⁾, a także inicjatywy innych instytucji UE w zakresie dostępności⁽³⁾ i zatrudnienia.

⁽²⁾ Rezolucja Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie promowania zatrudnienia i integracji społecznej osób niepełnosprawnych (2003/C 175/01).

Rezolucja Rady z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie dostępności infrastruktury kulturalnej i działalności kulturalnej dla osób niepełnosprawnych (2003/C 134/05).

Rezolucja Rady z dnia 5 maja 2003 r. w sprawie równych szans dla niepełnosprawnych uczniów i studentów w zakresie edukacji i szkoleń (2003/C 134/04).

Rezolucja Rady z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie: „Dostępność elektroniczna – poprawa dostępu osób niepełnosprawnych do społeczeństwa opartego na wiedzy” (2003/C 39/03).

⁽³⁾ 2010 – A Europe accessible for All, Group of Independent Experts on accessibility
http://europa.eu.int/comm/employment_social/index/7002_en.html
(Europa dostępna dla wszystkich. Grupa niezależnych ekspertów w zakresie zagadnień dostępności).

3.11 Komisja Europejska powinna dokonać przeglądu realizacji postanowień wspomnianych rezolucji w swoim sporządzanym co dwa lata sprawozdaniu na temat planu działania na rzecz równych szans dla osób niepełnosprawnych.

3.12 Rok Europejski stanowił doskonałą okazję do edukacji społeczeństwa na temat kluczowej roli, jaką przedsiębiorstwa odegrać mogą dla społecznej integracji niepełnosprawnych, jak również integracji takich osób na rynku pracy. W wyniku działań podjętych w ramach Roku Europejskiego coraz więcej firm zatrudnia osoby niepełnosprawne oraz projektuje swoje produkty i usługi z myślą o wymogach powszechnej dostępności. Inicjatywą o szczególnie pozytywnym charakterze było *European Year Corporate Partnership* (Partnerstwo Biznesu na rzecz Roku Europejskiego) wspierane przez Komisję Europejską, które zaowocowało stworzeniem *Business and Disability Network* (Sieć Biznes-Niepełnosprawni) stanowiącej jeden z długookresowych rezultatów Roku Europejskiego.

3.13 Podczas Roku Europejskiego szczególną aktywność wykazywały również przedsiębiorstwa społeczne, podejmując setki inicjatyw na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Szczególnie interesującym wydarzeniem było opublikowanie przez CEP-CMAF (Europejska Konferencja Spółdzielni, Towarzystw Ubezpieczeń Wzajemnych, Stowarzyszeń i Fundacji) we współpracy z EKES-em przewodnika na temat sposobów, w jakie przedsiębiorstwa społeczne przyczynić się mogą do integracji społecznej niepełnosprawnych oraz integracji takich osób na rynku pracy.

3.14 W roku 2003 byliśmy także świadkami wystąpień związków zawodowych w obronie praw pracowniczych osób niepełnosprawnych.

3.15 Rok Europejski dopomógł organizacjom uzyskać, względnie rozszerzyć, udział w procesie podejmowania decyzji, być może dając osobom niepełnosprawnym większe możliwości występowania w obronie swoich praw.

3.16 Grupa Wysokiego Szczebla ds. osób niepełnosprawnych powinna zorganizować wymianę dobrych praktyk i przegląd inicjatyw politycznych, określając jasny mandat i program działania.

3.17 Ponadto, kluczowe znaczenie ma włączenie zagadnienia równych szans dla osób niepełnosprawnych do głównego nurtu najróżniejszych procesów UE wykorzystujących otwartą metodę koordynacji. Jest to tym ważniejsze, jako że polityka wobec niepełnosprawności pozostaje w znacznej mierze w sferze kompetencji władz krajowych. Od zakończenia Roku Europejskiego obserwujemy niestety coraz mniej nawiązań do problematyki osób niepełnosprawnych oraz celów dotyczących zagadnienia niepełnosprawności, które zniknęły ze strategii lizbońskiej.

4. Wnioski dla potrzeb organizacji przyszłych wydarzeń typu „Rok Europejski”

4.1 Europejski Rok Osób Niepełnosprawnych swój sukces zawdzięcza w znacznej mierze przyjętemu podejściu oddolnemu. Komunikat Komisji podkreśla, że inicjatorem

i promotorem Roku Europejskiego był europejski ruch osób niepełnosprawnych, który zaangażował się także bardzo aktywnie w jego przygotowanie i realizację. Rozczarowuje fakt, iż takiego samego podejścia nie przyjęto w odniesieniu do decyzji dotyczących następnych „lat europejskich”, co miało oczywiste konsekwencje pod względem mobilizacji i zainteresowania zarówno grup będących adresatami podejmowanych działań, jak i ogółu społeczeństwa.

4.2 Bliską współpracę z organizacjami zrzeszającymi osoby niepełnosprawne przy opracowywaniu kampanii informacyjnej w ramach Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych należy kontynuować i wręcz zacieśniać w kontekście Europejskiego Roku na rzecz Równych Szans 2007, biorąc pod uwagę występujące w tym przypadku zróżnicowanie zainteresowanych stron. Trzeba koniecznie zadbać, aby grupom, do których adresowana będzie kampania, pozwolił odczuć, że jej ramy i narzędzia odpowiadają ich potrzebom, a także by zapewnić im wpływ na organizowane wydarzenia celem zagwarantowania ich pomyślnej realizacji. Ważne jest również, by od momentu decyzji o organizacji Roku Europejskiego do chwili jego rozpoczęcia było wystarczająco dużo czasu na przygotowania.

4.3 Osoby z zewnątrz dokonujące oceny Roku Europejskiego podkreślały, że wymóg stosowania się do rozporządzeń finansowych nadmiernie obciążał zarówno Państwa Członkowskie, jak i wykonawców, lecz także Komisję Europejską, która mogłaby poświęcić więcej czasu na dalsze inicjatywy. Fakt ten Komisja Europejska powinna uwzględnić w swoich bieżących przeglądach rozporządzeń finansowych i przepisów wykonawczych.

4.4 Ponadto, opracowanie wskaźników oraz systemu monitorowania pozwoliłoby Państwom Członkowskim rejestrować dane dotyczące podejmowanych działań, co umożliwiłoby efektywne monitorowanie oraz gromadzenie informacji na temat dobrych praktyk.

4.5 Wydarzenia typu „Rok Europejski” muszą być nie tylko okazją do edukowania społeczeństwa czy do świętowania, lecz także punktem wyjścia dla dalszych inicjatyw. Europejski Rok Osób Niepełnosprawnych wzbudził wiele oczekiwań zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim. Ważne jest, by kampanie informacyjne przekładały się na trwałe praktyki oraz aby zagwarantowano odpowiednią politykę i ramy prawne niezbędne do stawienia czoła wyzwaniom pojawiającym się w trakcie Roku Europejskiego. Kluczowe znaczenie z punktu widzenia kontynuacji nawiązanych partnerstw i innowacyjnych projektów opracowanych w trakcie Roku Europejskiego ma także dostępność odpowiednich środków.

5. Przegląd działań EKES-u w ramach Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych

5.1 EKES zaangażował się w szereg inicjatyw w ramach Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003. Omawiane sprawozdanie jest okazją do dokonania przeglądu owego zaangażowania oraz do zaproponowania pewnych rozwiązań na przyszłość.

5.2 Spośród swoich członków i urzędników EKES stworzył zespół zadaniowy ds. niepełnosprawności celem przygotowania i realizacji działań Komitetu w ramach Roku Europejskiego.

5.3 EKES popierał założenia deklaracji madryckiej oraz zaangażował się w ich propagowanie⁽⁴⁾. Komitet wydał szereg opinii i udzielał odpowiedzi w ramach przygotowań do Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych oraz jego monitorowania i oceny⁽⁵⁾, które rozpowszechniane były szeroko wśród instytucji europejskich i zainteresowanych organizacji. Ponadto, EKES zorganizował dwa seminaria poświęcone zagadnieniom zatrudniania osób niepełnosprawnych i ocenie Roku Europejskiego 2003.

5.4 EKES zobowiązał się do włączania problematyki niepełnosprawności do głównego nurtu wszelkich swoich prac oraz do uwzględniania interesów, praw i obowiązków osób niepełnosprawnych we wszystkich swoich opiniach. Choć wciąż istnieją znaczne możliwości poprawy, Komitet zmierza we właściwym kierunku, a coraz większa liczba wydawanych przezeń opinii uwzględnia zagadnienia niepełnosprawności, zwracając tym samym uwagę innych instytucji na prawa osób niepełnosprawnych.

5.5 Opinie poświęcone problematyce osób niepełnosprawnych EKES wydawał zarówno z inicjatywy własnej, jak i w odpowiedzi na komunikaty i wnioski legislacyjne⁽⁶⁾. W szczególności Komitet opracował opinię przedstawiającą wytyczne w zakresie włączania zagadnień niepełnosprawności do głównego nurtu prowadzonej działalności oraz konsultacji z organizacjami zrzeszającymi niepełnosprawnych⁽⁷⁾. Liczne opinie Komitetu poruszają kwestie związane z niepełnosprawnością w kontekście zatrudnienia, integracji społecznej

(4) Opinia EKES-u z dnia 17 października 2001 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003 (COM(2001) 271 final – 2001(CNS)) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 36 z 8.2.2002).

(5) Opinia EKES-u z dnia 26 marca 2003 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – W kierunku prawnie wiążącego instrumentu ONZ na rzecz promowania i ochrony praw i godności osób niepełnosprawnych (COM(2003) 16 final) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 133 z 6.6.2003).
Opinia EKES-u z dnia 17 października 2001 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych 2003 (COM(2001) 271 final – 2001(CNS)) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 36 z 8.2.2002).

Opinia EKES-u z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno Społecznego i Komitetu Regionów – Równe szanse dla osób niepełnosprawnych – Europejski Plan Działań (COM(2003) 650 final) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 110 z 30.4.2004).

(6) Patrz przypis 5 oraz: Opinia EKES-u z inicjatywy własnej z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie integracji społecznej osób niepełnosprawnych (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 241 z 7.10.2002).

Opinia EKES-u z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw osób o ograniczonej możliwości poruszania się podróżujących drogą lotniczą (COM(2005) 47 końcowy – 07/2005 (COD)) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 24 z 31.1.2006).

Wspólny dokument roboczy w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Turcji na 19. posiedzenie Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego UE – Turcja, sprawozdawcy: Daniel Le Scornet, członek EKES-u i Süleyman Çelebi, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego UE – Turcja (REX/194).

(7) Opinia EKES-u z inicjatywy własnej z dnia 17 lipca 2002 r. w sprawie integracji społecznej osób niepełnosprawnych (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 241 z 7.10.2002).

i przemysłu⁽⁸⁾. EKES zobowiązał się również do dokonywania regularnej oceny, którą prowadzić będzie komitetowa grupa robocza w 2006 r.

5.6 Ponadto, EKES zastosował się do wymogów dostępności przy okazji renowacji swojej nowej siedziby, której inauguracja miała miejsce w maju 2004 r. Nowa siedziba umożliwiła Komitetowi zapewnienie niepełnosprawnym członkom i urzędnikom niemalże pełnego dostępu. Dodatkowo, dzięki dokonanej modernizacji możliwe stało się zorganizowanie w budynku EKES-u seminariów z udziałem organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne. Stanowi to przykład dla innych instytucji i organów UE.

5.7 EKES dostrzega zmiany wprowadzone w regulaminie pracowniczym WE opracowanym w 2003 r. oraz przewidziane w nim przepisy mające na celu ułatwienie zatrudniania osób niepełnosprawnych. Komitet zwraca jednak uwagę, iż należy przyjąć jeszcze bardziej aktywne podejście do tego zagadnienia, aby zagwarantować zatrudnianie większej liczby osób niepełnosprawnych.

5.8 EKES wzywa Komisję Europejską do dokonania oceny zmian w regulaminie pracowniczym pod kątem zatrudniania osób niepełnosprawnych, w ramach Europejskiego Roku na rzecz Równych Szans 2007.

5.9 Komitet wzywa również do stworzenia systemu praktyk zawodowych dla osób niepełnosprawnych. Doskonałą okazją do dokonania takiego przeglądu może być Europejski Rok na rzecz Równych Szans 2007.

6. Monitorowanie i ocena Europejskiego Roku Osób Niepełnosprawnych na szczęblu UE

6.1 W swoich opiniach EKES zawsze podkreślał, że realizację założeń Roku Osób Niepełnosprawnych należy oceniać w aspekcie konkretnych wyników.

(8) Opinia EKES-u z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw osób o ograniczonej możliwości poruszania się podróżujących drogą lotniczą (COM(2005) 47 końcowy – 07/2005 (COD)) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 24 z 31.1.2006).

Wspólny dokument roboczy w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Turcji na 19. posiedzenie Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego UE – Turcja, sprawozdawcy: Daniel Le Scornet, członek EKES-u i Süleyman Çelebi, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu Konsultacyjnego UE – Turcja (REX/194).

Opinia EKES-u z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno Społecznego i Komitetu Regionów: Usprawnienie ochrony socjalnej w celu uzyskania większej ilości i lepszych miejsc pracy – kompleksowe podejście z myślą o opłacalności pracy (COM(2003) 842 final) (sprawozdawca: Donna ST. HILL, Dz.U. C 302 z 7.12.2004).

Opinia EKES-u z 29 października 2003 r. w sprawie turystyki ogólnodostępnej i stabilnej społecznie (sprawozdawca: Juan MENDOZA CASTRO, Dz. U. C 32 z 5.2.2004).

Opinia EKES-u z dnia 26 marca 2003 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie przyszłości Europejskiej Strategii Zatrudnienia: „Strategia na rzecz pełnego zatrudnienia i lepszych miejsc pracy dla wszystkich” (COM(2003) 6 final) (sprawozdawca: Christoforos KORYFIDIS, Dz.U. C 133 z 6.6.2003).

Opinia EKES-u z dnia 18 lipca 2002 r. w sprawie projektu rozporządzenia Komisji w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE o pomocy publicznej (Dz.U. C 88/2 z 12.4.2002, sprawozdawca: Gustav ZÖHRER, Dz.U. C 241 z 7.10.2002).

6.2 Komitet żąda, iż Rok Europejski 2003 nie doprowadził do przyjęcia kompleksowych rozwiązań prawnych w zakresie niedyskryminacji osób niepełnosprawnych we wszelkich dziedzinach polityki UE.

6.3 Plan działania na rok 2003 w zakresie równych szans spotkał się z życzliwym przyjęciem ze strony EKES-u wyrażonym w opinii z lutego 2004 r. Komitet podkreśla również w treści wspomnianej opinii, iż plan ten jest zbyt mało ambitny oraz sugerował dalsze działania, których podjęcie Komisja Europejska powinna rozważyć⁽⁹⁾.

6.4 EKES odnotowuje, że opublikowano właśnie pierwsze z przygotowywanych co dwa lata sprawozdań na temat sytuacji osób niepełnosprawnych, jak również nowe priorytety do realizacji w następnej fazie Europejskiego Planu Działania⁽¹⁰⁾.

6.5 Należy przygotować zalecenia dotyczące oddziaływania na osoby niepełnosprawne europejskich strategii na rzecz opieki społecznej, zatrudnienia i kształcenia przez całe życie. Jest to szczególnie istotne, jako że o osobach niepełnosprawnych brak jest jakiegokolwiek wzmianki w nowej, usprawnionej strategii lizbońskiej oraz w krajowych programach reform przedstawionych w 2005 r. W tym kontekście EKES z zadowoleniem przyjął dokument roboczy w sprawie uwzględnienia problematyki niepełnosprawności w strategii zatrudnienia⁽¹¹⁾ oraz wzywa Komisję Europejską do dokonania oceny realizacji postanowień wspomnianego dokumentu.

6.6 EKES z zadowoleniem przyjął również zgłoszoną przez prezydentkę brytyjską propozycję organizowania dorocznej konferencji ministerialnej poświęconej problematyce niepełnosprawności celem propagowania dyskusji politycznej na najwyższym szczeblu, z udziałem organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne.

6.7 Zdaniem EKES-u Komisja Europejska powinna opracować we współpracy z organizacjami zrzeszającymi osoby niepełnosprawne narzędzie umożliwiające pomiar oddziaływania na osoby niepełnosprawne, które stosowane będzie w odniesieniu do prawodawstwa UE, a także przygotować program szkoleń dla urzędników w różnych dystryktach generalnych w zakresie posługiwania się takim narzędziem.

6.8 Zgodnie z postanowieniami traktatu amsterdamskiego Wspólnota Europejska zobowiązała się do uwzględniania interesów osób niepełnosprawnych przy tworzeniu środków odnoszących się do rynku wewnętrznego. Niestety deklaracja 22 nie została wykonana, co powoduje powstawanie coraz więcej barier w przepływie towarów i usług.

6.9 EKES wzywa Komisję Europejską do wystąpienia z inicjatywą, która zgromadziłaby urzędników zajmujących się sprawami rynku wewnętrznego oraz ekspertów reprezentujących organizacje zrzeszające osoby niepełnosprawne celem opracowania planu strategicznego.

6.10 EKES z zadowoleniem przyjmuje szybkie wykonanie rozporządzenia w sprawie praw osób o ograniczonej możliwości poruszania się podróżujących drogą lotniczą, które pomoże uporać się z dyskryminacją, z jaką spotykają się osoby niepełnosprawne podróżując drogą lotniczą, jak również szereg innych inicjatyw prawodawczych w dziedzinie transportu, promujących również prawa osób niepełnosprawnych.

6.11 EKES wzywa do włączenia wymogów dostępności do postępowań w sprawie wszelkich grantów udzielanych przez UE oraz w jej własnej polityce zamówień publicznych.

6.12 EKES śledzi również z uwagą negocjacje dotyczące Międzynarodowej Konwencji Praw Człowieka Osób Niepełnosprawnych i z zadowoleniem przyjmuje propozycję UE, by także Wspólnota Europejska była stroną tejże Konwencji, zapewniając również ochronę osobom niepełnosprawnym mieszkającym na terytorium UE, także w odniesieniu do czynności podejmowanych przez instytucje i organy UE.

6.13 Zdaniem EKES-u istnieje potrzeba dalszych uregulowań prawnych mających na celu walkę z dyskryminacją we wszelkich dziedzinach leżących w obszarze kompetencji UE oraz z niecierpliwością oczekuje na wyniki studium wykonalności dotyczącego dalszych inicjatyw prawodawczych w zakresie niedyskryminacji. Ponadto, Komitet przekonany jest, że w przyszłym roku pojawi się wniosek dotyczący dyrektywy odnoszącej się w szczególności do problematyki niepełnosprawności.

Bruksela, 14 lutego 2006 r.

Przewodnicząca

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁹⁾ Opinia EKES-u z dnia 25 lutego 2004 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Równe szanse dla osób niepełnosprawnych – Europejski Plan Działań (COM(2003) 650 końcowy) (sprawozdawca: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, Dz.U. C 110 z 30.4.2004).

⁽¹⁰⁾ Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Sytuacja osób niepełnosprawnych w rozszerzonej Unii Europejskiej; Europejski Plan Działania na lata 2006 – 2007 (COM(2005) 604 z 28.11.2005 r.).

⁽¹¹⁾ Uwzględnienie problematyki niepełnosprawności w Europejskiej Strategii Zatrudnienia przez Europejski Komitet Zatrudnienia. EMCO/11/290605.